

17
EGLUTÈ

1953

SPALIS

Nr. 8

1953 SPALIS Nr. 8

Redaguoja: *Pranas Naujokaitis*

— Leidžia

LIETUVIŲ KULTŪROS
INSTITUTAS

Prenumerata:

Metams: Amerikoje \$3.00, kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D.2, Putnam, Conn.

Raštus siųsti ir turinio reikalu rašyti:

Pr. Naujokaitis, 924 Madison St., Brooklyn 21, N. Y.

ŠIAME NUMERYJE:

1. K. Bradūnas, ŽYGIS Į VILNIŲ	225
2. St. Džiugas, KETURI VALDOVAI	226
3. V. Jonikas, EILĖRAŠTIS	229
4. J. Rūtenis, ZUIKIS ILGAAUSIS	232
5. J. Gailius, VILKAS BEUODEGIS	236
6. A. Giedrius, JURGIS RASTELIS	239
7. S. Rožytė, KNIAUKUTIS IR KUKUTIS	242
8. Z. Gavelis, TRAUKINIUKAS	244
9. A. Bendorius, BIRŠTONAS	245
10. P. Juodka, KINŲ MOKYKLĄ	246
11. L. Žitkevičius, KAMUOLYS	247
12. G. Serapinaitė, M. K. ČIURLIONIO VAIKYSTĖS NUOTYKIAI	248
13. G. Naujokaitis, ANT EŽERO BANGŲ	253
14. A. Rimas, KAS MAN PATINKA JAV	254
15. N. Papečkaitė, LAIŠKAS IŠ ARGENTINOS	255
16. D. Eidimaitė, SVEIKINIMAI	256
17. UŽDAVINIAI	viršelyje

Viršelis ir iliustracijos — *dail. P. Osmolskio.*

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D.2, Putnam, Conn. Editor: P. Naujokaitis, Brooklyn, N. Y. October, 1953. Vol. 4, No. 8. Subscription: \$3.00 yearly. Outside U.S.A. — \$3.50 yearly. Single Copy 30c. Entered as second-class matter at the post office at Putnam, Conn.

N. Pr. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

ŽYGIS Į VILNIŲ

KAZYS BRADŪNAS

Einam, žengiam... Kariška kuprinė
Niekada nebuvo taip lengva.
Sodžiai, kalvos, kryžiai kapinyne —
Ta pati gyvoji Lietuva.

Ta pati pušis, miškų svyrūnė,
Visą krašto vargą pasakys...
Dar viena milžinkapio viršūnė,
Ir stebūklas kyla prieš akis...

Vilnius! Žiūrim. Stovime be žodžio...
Kvepia sesių dovanota rožė...
Būtų lengva mirt šioj valandoj.

Mes klajūnai grįžome namolia
Ir bučiuojam švento kelio žolę
Kario rūbuos, kūdikio maldoj.

Iš knygos VILNIAUS VARPAI

Keturi Valdovai

STASYS DŽIUGAS

Labai toli, už žaliųjų miškų, už plačiųjų marių, kur siekiasi dangus su žeme, ten amžinai žaliuodavo pievos ir miškai. Ilgos nakties, rūstaus šiaurinio vėjo, negerų žmonių ir juodo vargo ten niekas nematė ir net nesapnavo. Įstabiai danguje švietė saulė, o paukščiai įvairias giesmes giedojo. Pievose kiškiai šoko suktinius, lapės kartu su vilkais kėlė šaunias vestuves. Visi žvėrys ir paukščiai gyveno draugystėje. Tai buvo aukso kraštas ir laimės šalis.

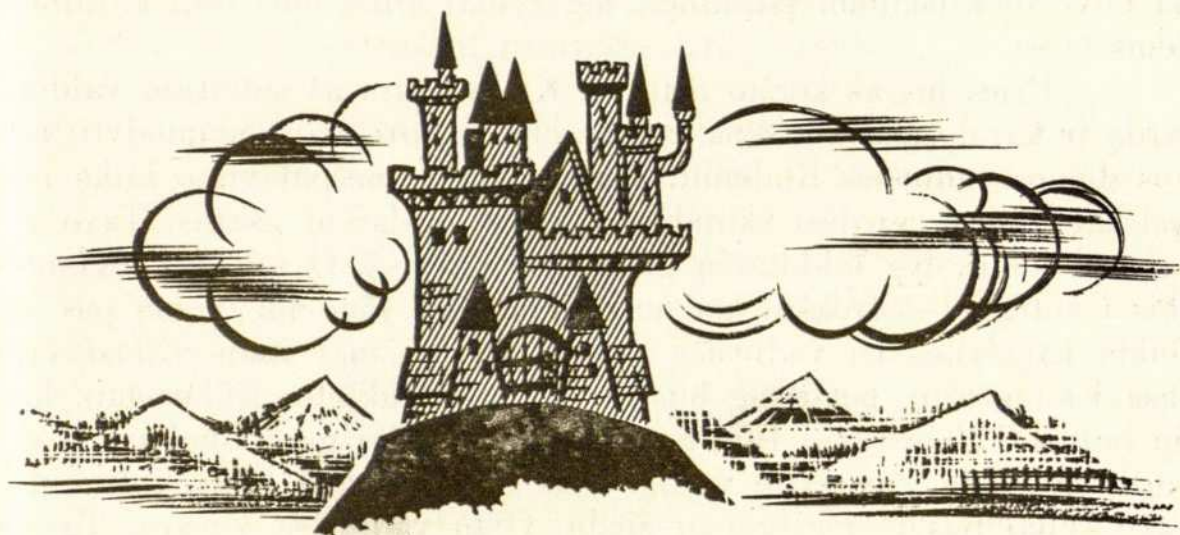
Tame krašte gyveno sumanus ir išmintingas karalius. Jo pilis stovėjo prisišliejusi prie aukšto kalno uolos, o iš visų pusių apsupta tamsių ir paslaptinių miškų. Kelias iš pilies buvo klaidus, ir tik vienas karalius jį žinojo. Pilis buvo iškalta iš didžiulio akmens, o jos vidus išklotas žvėrių kailiais. Keturi granito bokštai rėmėsi į dangų. Šalia pilies, iš uolos veržėsi šaltinis, iš kurio karalius, grįžęs iš tolimos kelionės, gerdavo tyrą vandenį. Retai karalius pasilikdavo pilyje, nes jis mėgdavo keliauti po savo karalystę. Jo veidas buvo tylus, pilnas paslaptingo ilgesio. Apie ką karalius galvojo, niekam nepasisekė sužinoti. Mat, karalius visus lygiai mylėjo ir nė vieno neskriaudė.

Tik vieną dieną karalius grįžo į pilį labai neramus. Kur tik jis ėjo ir ką tik darė, bet nusiraminti negalėjo. Pagaliau nusikamavo, neteko kantrybės ir, pasišaukęs savo pilies žynius, jiems tarė:

— Žinau, kad jūs esate išmintingiausi mano karalystėje. Šiandien aš su pagarba kreipiuos į jus ir laikiu, kad jūs teisingai atsakytumėte į mano klausimus. Už jūsų vargą aš suteiksiu aukščiausią nuosirdumą. Esu pasiryžęs, jei kas iš manęs reikalautų, apleisti šią pilį ir valdovais paskirti jus. Bet iš anksto įspėju, kad mano sielos neuždegtumėt pragariško keršto ugnį. Klausykite. Pirmas klausimas: Kas manyje apsigyveno ir neduoda sielai ramumo? Antras klausimas: Kame glūdi pasislėpusi mano laimė? Tik į juos aš reikalauju teisingo atsakymo. Jūs turėsit progą pasirodyti, kad pakankamai esate išmintingi. Nenoriu per daug jūsų varginti, todėl leidžiu galvoti tol, kol saulė tris kartus apkeliaus apie mano karalystę.

Ilgai žyniai laužė galvas, ginčijosi tarp savęs, bet nė vienam neatrodė, kad sugalvoti atsakymai patiks karaliui. Karaliaus pagarba ir nuoširdumas nevysiems patiko. Vieni jų norėjo sugalvoti tokį atsakymą, kad jį pareiškus, karalius turėtų apleisti savo karalystę, o jie paliktų valdovais. Dėl esamų karaliaus žemėje lobių žynius apsėdo šykštus gobšumas.

— Aš jau sugalvojau, — suriko vyriausias žynys. — Mes turime karaliui pasakyti, kad jis išgertų mūsų paruoštus vaistus nuo velnio apsėdimo, nes jis, — sakysime, — yra apsigyvenęs karaliaus sieloje ir amžinai neduoda ramumo. O kame jo laimė? Kai vaistus išgers, tai pati laimė ateis į jo širdį. O į vaistus turime įpilti stipriausių nuodų, kad karalius išgėręs tuojau mirtų.

— Per daug žiauru, — tarė antrasis žynys. — Aš siūlau pasakyti, kad jo sieloje apsigyvenusi jūrų dvasia ir maištaujanti. Karalius tuoj turi susiprasti, kad patsai žengtų į jūrą, nes jos dugne esą paslaptingi gintaro rūmai, kuriuose gyvenanti užkeikta, gražiausia pasaulyje karalaitė. Ji karalių pamilusi ir siuntusi į jo sielą jūros dvasią, kad ši sukeltų ilgesį ir nerimą. Ten jis būsiąs laimingas ir ramus. Geriau patsai per savo kvailą išmintingumą težūna...

— O visdėlto aš karaliui atsakyčiau visai kitaip, — įsikišo trečiasis. — Aš mėgstu tik grožį ir džiaugsmą. Valdovu likti, sėdėti pilyje visai nebenoriu. Patarčiau aš jam, kaip geriausiam draugui, viską palikti, išeiti į pasaulį ir džiaugtis. Jame laimę surastų, ramiai pagyventų. Mirties jam? Už ką?... Nebetrokštu...

— Kad gyvas paliktų, nebūčiau patenkintas — pareiškė paskutinis žynys. — Aš sugalvojau, kaip visai lengvai galėsime jį suvilioti. Ko jis trokšta, niekaip nepasieks, bet klajodamas pavargs, įvairios gamtos kliūtys sudarys sunkumą. Paskui pamažu ant jo nusileis

mirties angelas, kuris savo sparnų juodais šešėliais aptemdys karaliaus akių spindėjimą. Siūlau, kad sakytumė, jog jo laimė labai toli, kitoje karalystėje. Jo kraujas ne šios karalystės bočių giminės, todėl reikalauja sugrįžimo savon tėviškėn. Jei karalius artimiausiu laiku neiškeliaus, tai susirgs baisiomis ligomis.

Tačiau nė vienas atsakymas nebuvo visų priimtas. Pagaliau nutarė patarti kiekvienas atskirai.

Bet karaliaus būta didžiai išmintingo, ir jis, dar žyniams nepareiškus atsakymų, jau viską žinojo, ką jie kalbėjosi. Karaliui buvo begalo liūdna, kad jo žyniai yra tokie negeri ir trokšta jo mirties. Bet jis apsimetė jų klastos nesuprantas.

Jam patiko trečiojo žynio atsakymas, nes jo žodžiuose mažiausia buvo niekšiško. Įsitikinęs, jog žyniai labai nori būti karaliais, jiems tarė:

— Prieš jus aš keršto neturiu. Kiekvienam aš suteiksiu valdovo vardą ir karalystes. Tu, senasis žyny, kuris nori mane nunuodyti, nuo šios dienos vadinsies Rudeniu. Per visą savo viešpatavimo laiką matysi tik liūdesį, girdėsi skundus, žarstysi našlaičių ašaras. Tavo rūbai bus juodi, lyg laidotuvių procesijos dalyvių. O tu, — mesdamas akis į antrąjį, — trokšti, kad nukeliaučiau į vandenų dugną pas užkeiktą karalaite. Tu vadinsies Žiema. Tu amžinai visus viliosi savo pasakišku grožiu, bet daug bus tavimi nepatenkintų. Rūbus tau duosiu baltus, sidabrinius. Tau, žyny, kuris linkėjai man iškeliauti į pasaulį, suteiksiu Pavasario vardą. Pats džiaugsies ir kitus linksminsi. Tavo rūbai bus iš įvairiausių žiedų. O tu vadinsies Vasara. Tavyje daug kas ras laimę, bet ateis laikas, ir tave nugalės Ruduo.

Vos karalius ištarė paskutinį žodį, nuo žemės pakilo Ruduo, Vasara ir Žiema ir dingo už palšų debesėlių. Pavasaris, tai pastebėjęs, išsigando ir pradėjo drebėti. Karalius jam tarė:

— Nebijok! Dabar linksminkis ir kitus padaryk laimingus. Aš iškeliauju.

Tuo metu prie karaliaus privažiavo graži karieta. Laukiniai žirgai trypė ir nė minutės nenurimo. Karieta atsidarė, ir karalius įlipo į ją. Paskui sužvangėjo skambučiai, subildėjo žemė nuo žirgų kanojų, ir karalius nuskrido į mėlynus tolius.

Kai Pavasaris suprato, kas atsitiko, jis išvydo apie save daug gražių žiedų, vabalėlių, peteliškių ir paukščių. Ir pradėjo jis nerūpestingai su visais sutvėrimais linksmintis.

Praslinko trys mėnesiai, Pavasaris pastebėjo, kad gėlių žiedai jau ne tokie gražūs. Paukšteliai rečiau gieda. Kartą sutikęs ant pūdymo vyturį, klausia jį:

EILĖRAŠTIS

V. JONIKAS

Klausykitės, visi vaikai,
Rašyt eiles — vieni juokai!

Tiktai tereikia iš raidžių
Sudėti žodį su žodžiu.

Apie mokyklą ir namus
Rašai, o vaizdas įdomus.

Kada tas raštas atsibos,
Prašyk mamytę tuoj sriubos.

Paskiau išlėksi į laukus,
Kur vėjas kvepiantis, jaukus.

Ateis kiškutis ir vedžios...
Ir taip lig galo nuo pradžios.

Pieštuko smagaliu žaidi,
Žodžius ir išpūdžius dedi.

Kas bus vyrukas, ne gaidys,
Tas pats eiles rašyt bandys.

— Sakyk, mielas, ką veiki, kad rečiau pakyli į padangę giedoti?

— Pavasarėli, — sako vyturys, — vieni paukščiai deda kiaušinius, antri peri vaikus, o kiti vaikus jau išperėjo ir juos peni. Aš taip pat periu, todėl daugiausiai tupiu lizdelyje ant kiaušinių. Gėlės augina sėklas. Artėja, brolau, Vasara.

— Ar tai ji nugalės mane? — susirūpinęs paklausė Pavasaris.

— Taip, — sako vyturys, — šiandien kaip tik Vasara ateis. Mano vyras pasakojo, kad ją matęs už miškelio, besimaudančią upelyje. Pavasaris nespėjo pažiūrėti į tą pusę, o jau Vasara čia pat.

— O, sveikas, Pavasari, — sušilusi prakalbėjo Vasara. — Seniai aš tave, puikuoli, bemačiau. Kaip gyveni?

— Visai gerai, — sumurmėjo Pavasaris.

— Nebūk toks išdidus, sako Vasara. — Man jau ir taip gerokai įkyrėjo miegas. Atėjo laikas mano viešpatavimui. Pamatysi, kaip į pievas ir laukus išeis pjovėjai su dalgėmis ir pradės tavo gėlių žiedus skinti ir pradalges guldyti. Kai pakankamai išdžius, grėbėjos su grėbliais sudės į kupetas, o vyrai parveš ir sukraus į kluonus.

Pavasaris nusiminė, nuleido žemyn galvą ir nusigrįžęs nuo Vasaros nukeliavo pievomis ir laukais.

Praslinkus kelioms savaitėms, laukuose ir pievose suskambėjo pjovėjų ir grėbėjų dainos. Žmonės plušo, dirbo ir vis džiaugėsi, kad derlingi metai. Vasara visur sukinėjosi ir didžiavosi žmonių kalbomis.

Kartą Vasara, bevaikščiodama palei mišką, netikėtai sutiko iš miško išeinantį Rudenį. Apsidžiaugė jį išvydusi ir priėjusi tarė:

— Na, o kur patsai buvai taip ilgai? Duok, paspausiu ranką. Neatėjai niekuomet nė manęs aplankyti, o taip linksma ir gražu.

— Tylėk, ką čia niekus plepi — rūsčiai prabilo Ruduo. — Tokios kalbos visai manęs nejaudina. Atgyvenai savo amžių.

Ruduo iškėlė į viršų rankas, apsisuko kelis kartus apie save ir suriko:

— Vėjai, audros, pakilkit ir pradėkit siausti iki valiai. Nuo šios dienos aš viešpats ir valdovas.

Suūžė, subraškėjo girios medžiai, sušvilpė įvairiausias balsais vėjai, o dangus apsiniaukė juodais debesimis ir pradėjo ašaroti. Vasara nusigando Rudenio galios ir pasišalinusi dingo.

Ruduo, įgavęs laisvę, tik siaučia ir dūksta. Miškai paliko nuogi, pievos parudavo. Išsigandę paukščiai būriavosi ir tarėsi skristi į pietus. Visa gamta liko apmirusi ir liūdna. Ruduo buvo patenkintas ir nepagalvodavo, kad kas išdrįstų jo karalystę nukariauti. Bet vieną kartą, tamsią naktį, Ruduo, besisupdamas su viesulais, pastebėjo, kad iš šiaurės pusės per aukštus kalnus ir miškus atkopė baltas senis, lazda pasiremdamas. Ruduo prisiminė, kad tai ta pati Žiema, kuri su juo miegojo Baltijos jūros saloje.

Ruduo pyko ir širdo ant Žiemos, kuri pamažu artėjo prie jo karalystės. Pagaliau nebežinodamas ką daryti, skubiai įsakė vėjams dar labiau pūsti į Žiemą, kvatotis devyniais balsais, kad ši pabūgtų ir pasišalintų. Iš debesų, kaip iš kibiro, pradėjo lyti.

— Ne, aš gera valia tau nepasiduosiu, — pašoko Ruduo iš vietos ir sugniaužtomis kumštimis pagrasė. — Tu, baltasis šiaurės loky!

Žiema suprato, kad Ruduo gera valia neketina pasiduoti. Pasi taisė ji savo rūbus, stipriai pasirišo pašliūžas ir, suraukusi kaktą, pasileido Rudenio link. Tuoju lietaus lašai pavirto į gražias baltas žvaigžduotes ir mirguliuodami leidosi į žemę. Ežerų ir upių vanduo sustojo judėjęs, ir Žiema drąsiai keliavo per Rudenio karalystę.

Lietuviškas jaunimo sąskrydis Kaune Nepriklausomos Lietuvos laikais. Iš visų Lietuvos kampų vasaros metu suvažiuodavo jaunimas į savo šventes: pavasarininkai, ateitininkai, jaunalietaiviai, skautai, jaunieji ūkininkai. Kai kada dešimtys tūkstančių pražygiuodavo su savo vėliavomis Kauno gatvėmis...

Ruduo nei žodžio nepratarė ir sušalęs nukiūtino tolyn.

Bet ir Žiema neilgai viešpatavo. Saulė pakilo aukščiau ir pradėjo kaitinti. Sniegas pradėjo tirpti, upeliai judėti. Žiema sušilo, supluko ir nieko nelaukus tuoj iškeliavo, iš kur atėjusi. Jos vieton vėl atėjo puikuolis Pavasaris.

Taip atsirado Ruduo, Žiema, Pavasaris ir Vasara. Karalius, kuris padarė savo žynius valdovais, buvo ilgi, kupini amžinos laimės Metai. Bet jei mes Metų paklaustume, kodėl jie tada nebuvo laimingi, vargu ar atsakytų.

ZUIKIS ILGAAUSIS

JONAS RŪTENIS

Pasaka eilėmis

I. GIMTAJAM MIŠKE

Ūžė, šniokštė, dūko vėjas,
Ažuolų viršūnės linko,
Laikui sutartam atėjus,
Miško žvėrys susirinko.

Atkulniavo meška šlubė,
Ponas briedis riestaragis,
Ponia lapė, ponas vilkas
Ir pelytės pilkos, smagios.

Šokinėjo čia ir stirnos,
Kriuksinėjo deglas šernas,
Voverytės pačios pirmos
Šokinėjo, tartum varnos.

Po medžiu ežys tūnojo.
Žebenkštėlė liuoksinėjo.
Iš po žemių išsirausęs
Pilkas kurmis uostinėjo.

Sugužėjo visas miškas:
Klega, siaučia, skamba, čiuža,
Ir giria drauge su vėju,
Tartum jūros bangos ūžia.

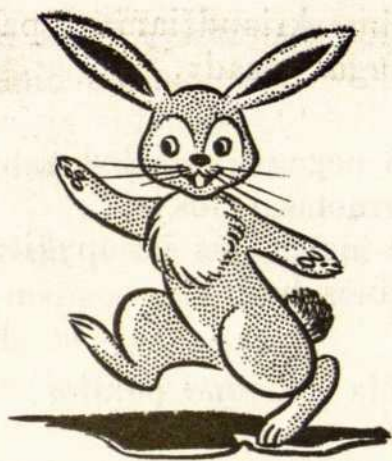
Tik staiga, pašmykšt pro krūmus,
Net ir kelio nesiklausęs,
Kulverčiom į aikštę skuba,
Zuikis pilkis ilgaausis.

Žiūri žvėrys išsigandę,
Kokį zuikis neša gandą,
— Gal nelaimė mūsų girioj? —
Ei, stabdykite jį, vyrai!

— Gal medžioklė—vėl skalikai,
Vėl nelaimių rūščios dienos?—
Skundėsi laputė vilkui,
Riebią šveisdama žąsieną.

— Ko bijoti, kriu-kriu-kriu, —
Pypkę traukdams, tarė šernas,—
Ar nežinot, kad zuikelis
Pasamdytas lokio bernas?

Gal iš jo — kriu-kriu-kriu —
Atneša mums naują žinią:
Gal susirgo, gal aptingo —
Ko taip, vyrai, nusimine?

O kiškiukas, kaip paukščiukas,
Jau į aikštę tiesiai suka,
Tartum lapas sučiužėjo
Ir kalbėt va taip pradėjo:

— Mielos ponios, mieli ponai,
Ko taip nusiminę?
Išklausykite maloniai —
Aš skelbiu jums žinią:

Mūsų girios kunigaikštis —
Valkata baisus:
Jo valdžia jau turi baigtis —
Pražudys jis mus.

Kopinėja naktį medų
Sodų aviliuos,
Garbę savo tuo prarado
Jis pavaldiniuos.

Ar begalim mes laikyti
Lokį kunigaikščiu?
Laikas jau pasisakyti —
Tarkit žodį aiškų.

Nieks pasaulyje karalių
Nūdien nebeglosto...
Tepajunta mūsų galią —
Galas lokio sostui!

Net giružė išsižiojo,
Vėjas liovės pūtes,

Žvėrys ir kalbėt bijojo,
Pritrenkti drąsios žinutės.

— Šalyn, tu, išdavike! —
Jau tikrai pikta
Sušvokštė meškutė —
Riebi, apskrita.

— Neklausykit jo...
Jis "Mikė Melagėlis".
Žinom, kur jis suka,
Viešpatį įgėlęs!

— Aš meškai pritariu, draugai,
Iš širdies, kriu - kriu...
Ir prieš tai tikrai
Nieko neturiu.

— Rodos jis teisus,
Tik siūlymas drąsus —
Reikia atsargiai
Spręst tie reikalai.

— Ne — suriko lapė —
Zuikis tiesą šneka:
Jau gana tam lokiui čia
Vogti paslapčia.

— Tiesą kūma sako:
Nēr ko delst tada,
Galas turi būti —
Kam tokia valdžia?

Kartais aš tik avį
Iš lankos pagriebeš...
Arba jūs, kūmute,
Žasį mėgstat riebią.

Bet leistis į niekus,
Net tokius, kaip medus —
Netinka, mieli ponai,
Kunigaikščio luomui.

— Neskriauskim vienas kito,
Meilė tevilnija,
Broliškai tvarkykim
Girios karaliją... —

* * *

Tik staiga viršūnėj
Kranktelėjo varna:
— Kvar - kvar - kvar - kvar,
Aišku man dabar...

Nors čia paukščiai nieko dėti,
Bet pareiga šventa:

Turim skriaudžiamam padėti
Draugui visada.

Kuo negeras, pasakykit,
Gauruotasai lokys?
Ant manęs jūs nesupykit:
Sužinos tuoj jis.

Ir čia pat jinai pakilo,
Dingo iš akių,
Debesėliuose sudilo
Tarp tamsių miškų.

Žvėrys baisiai nusigando.
Ir visi nutirpo.
Vilkas dantį sugalando,
O ožys pravirko.

Lapė, tartum nieko dėta,
Kaip šuva sulojo,
Ėmė ploti sužavėta
Pirmutinēm kojom.

Stirnos bėgti pasileido,
Kiek tik kojos neša,
Briedis akutes nuleido,
Ramiai žolę peša.

Šernas, pypkę įsikūręs,
Piktą žvilgsnį svaidė
Ir paniūręs dabar žiūri
Į zuikelio veidą.

O pakilusi meška
Plačiai nasrus pražiojo,
Ir eilė kai jos atėjo,
Šitaip sumaurojo:

— Vyt iš girios išdaviką:
Žinom, ko jis nori!
Baigtas bus su juo dalykas,
Jo tikslai nedori.

Ir jau zuikį čiupti taikės,
Mirksnio tik pakako...
Vilkas, ją sulaikęs,
Kaukdamas prašneko:

— Tremt iš čia žiopelį tą
Bus, manau, tiksliausia
Ir byla bus pabaigta,
Rodos, kuo geriausiai.

— Tremt,—suriko miško žvėrys.
— Tremt... — kartojo aidas.
Ir meška nustojo šėlus,
Vilkui nusileidus.

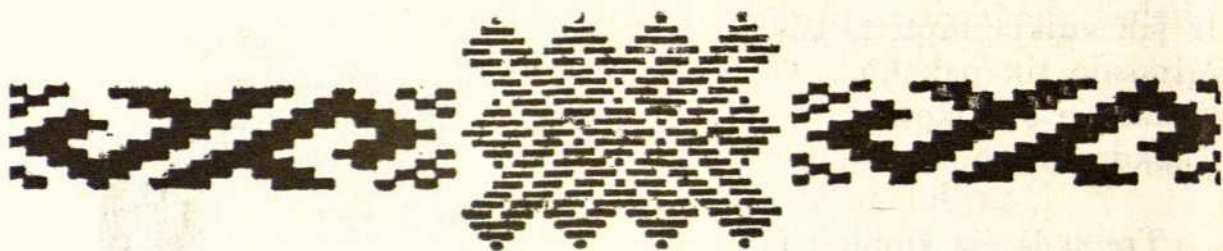
Stumia lauk kiškiuką vilkas
Iš gimos giružės,

Prieš akis kelelis pilkas,
Vėjas gailiai ūžia...

Liūdi vargšas jis šiandieną,
Liūdi be savų,
Pilkos vargo rūščios dienos,
Pilkos be draugų...

(bus daugiau)

VILKAS BEUODEGIS

Mamos pasaka

JONAS GAILIUS

1.

Tankiame miške, po šakotos pušies šaknimis, apsigyveno lapė snapė. Ji mėgo skaniai paėsti, ilgai pamiegoti, bet buvo didelė tinginė ir melagė.

Kai atėjo žiema ir buvo sunkiau kokį paukštį ar žvėrelį pasigauti, lapei pasidarė dar sunkiau.

Alkio kankinama, išėjo į sodžių ir tykojo, be nepamatys kokią vištą ar nupenėtą antį. Bet kur tau, — visi paukščiai ir gyvuliai šildėsi tvartuose, ir sunku buvo prie jų prisikasti.

Staiga lapė žiūri, — nuo ežero pusės rogėmis žvejys atvažiuoja. Jau iš tolo užuodė skanių žuvų kvapą ir nutarė gudrumu prie jų prisitaikinti. Bematant tad baupt vidury kelio ir apsimetė negyva.

Žvejys žiūri, — vidury kelio lapė begulinti. “Sušalo vargšė, — pagalvojo sau vienas: — reikia ją į roges įsimesti, bus bent geras kailis”. Kaip sumanė, taip ir padarė žvejys: sustabdė arklį, paėmė dar neatšalusią lapę už kojų, įvertė į roges ir važiuoja toliau.

O laputė, prislinkusi prie žuvų, ir meta jas po vieną ant kelio. Kai jau baigė visas išmėčioti, ir pati nematant iššoko iš rogių.

Apsidairiusi, ar niekas jos nemato, pradėjo išmėtytas žuvis rinkti. Kiek galėjo, tuojau suėdė, o likusias parsinešė į olą.

Žvejys, parvažiavęs namo, labai nustebo ir nusiminė: rogėse nebuvo nei žuvų, nei lapės.

— Na, palauk tu, vagilka, — pagrasė miško linkui. — Susitiksime mudu dar kartą...

2.

Kai lapė baigė graužti paskutines žuvis, pakyšt senas vilkas ir prašo:

— Lapute sesele, duok ir man nors vieną žuvelę!

— Jei nori žuvų, eik jų pats pasigauti, — atšovė lapė ir surijo paskutinę.

— O kaip galima jų pasigauti? — susidomėjo vilkas, kuris buvo labai išalkęs.

— Daryk, kaip ir aš: nueik vakare prie ežero, susirask žvejų paliktą eketę ir įkišk uodegą. Kai pajusi, kad prikibusios žuvys pradeda uodegą gnaibyti, trauk ją lauk!

— Ar nemeluoji, sesele? — suabejojo vilkas.

— Kaip mane gyvą matai, nemeluoju, — prisiekinėjo lapė. — Jei nori, pati su tavimi nueisiu ir parodysiu, bet turėsi ir man kokią žuvelę numesti.

— Na, gerai, gausi ir tu vieną kitą žuvį, bet turėsi saugoti, kad manęs vaikai ar šunės neužpultų, — sutiko vilkas.

— Mielu noru, vilkeli! — apsidžiaugė lapė, kuriai labai rūpėjo nubausti vilką už visą krūvą eibių. — O dabar, kol dar šviesu, eik truputį prisnūsti.

Gerai, lapute! Valandėlę prisnūsiu ir, kai tik pradės temti, tuoj pas tave atšausiu, — pasakė ir prapuolė krūmuose.

3.

Vakare lapė ir vilkas atliuoksėjo prie ežero, kur greitai susirado nemažą eketę. Vilkas, lapės pamokytas, įkišo į ją uodegą ir laukia. Lapė tuo tarpu laksto krantu, kad nesusaltų, ir dairosi aplinkui.

Kai šaltis ėmė dengti eketę ledo sluogsniu, vilkas pajuto uodegoje skausmą ir paklausė lapę:

— Ar jau traukti?

— Dar netrauk, broleli, — pamačiusi silpnai užšalusią eketę, atsakė lapė, — lukterk dar valandėlę, tai daugiau žuvų turėsi.

— Bet, matyt, jų jau nemažai prikibo, kad taip skauda...

— Nieko, pakentėk, prikibs dar daugiau...

Laukė vilkas dar valandą, kitą, ir pradėjo nesikęsti. Uodegą kažin kas lyg ugnimi svilino.

— Ar jau traukti? — paklausė.

Lapė, pamačiusi, kad eketę uždengė stora ledo pluta, atsakė:

— Dabar gali traukti! Aiškiai matau, kaip žuvys apie uodegą knibžda.

Trukt vilkas ir patraukė uodegą, bet ji nė iš vietos. Trukt antrą kartą, kad net visą nugarą nudiegė, bet ši nė nepajudėjo.

Išsigando vilkas, supratęs, kad lapė jį prigavo ir pradėjo daužytis, blaškytis, šokinėti, bet šaltis taip stipriai jo uodegą ledu apkaustė, kad niekaip jos ištraukti negalėjo.

O čia jau ir švisti pradėjo. Vaikai su knygomis ėmė į mokyklą eiti. Pasirodė ir keli šunės.

Siaubas apēmē vilkā, kai pastebėjo būrį žmonių su basliais ir šunimis bebėgant prie ežero. Įtempė visas jėgas ir dar kartą timpltelėjo uodegą. Ši triukšt ir nutrūko, pasilikusi užšalusioje ekėtėje.

Vilkas beuodegis kaukdamas leidosi bėgti į mišką.

4.

Kai tik lapė pamatė, kad žmonės bėga vilką uždobti, pati galva-trūkčiais puolė prie namų ir, radusi atviras duris, įsmuko į virtuvę.

Jai net akys nušvito: virtuvėje žmonių nebuvo, o visokių skanėstų — kiek tik nori. Tuoju ji prarijo dešros gabalą, suėdė vištos kulšelę ir jau lašinių siekė, kai išgirdo kieme triukšmą.

Išsigandusi šoko lauk, bet galva užkliudė dubenį, kuris apsivertė ir tarkuotų bulvių košė klestelėjo jai ant galvos.

Kaip kulka šovė lapė pro duris ir tiesiai į girią dūmė. Pakeliui susitiko vilką beuodegį.

— Na, dabar tai jau galas tau, melage! — suurzgė vilkas, iššiepęs snukį. — Bet kas tavo galvai? Ar tik smegenys nesiverčia?

Lapė sulėtino savo šuolius, pradėjo šlubuoti ir silpnu balsu skūstis:

— Kai tu, vilkeli, negalėjai uodegos ištraukti, nes ją perdaug žuvų apkibo, aš puoliau žmones, kurie prie tavęs su basliais bėgo. Vienam kandau į ranką, o jis tvost man basliu į galvą... Dabar vos bepaeinu ir vis per tave. Jei nebūčiau tavęs gelbėjusi, būčiau sau sveika bešvilpaujanti...

— Vargšė laputė! — nesuprasdamas lapės melo, užjautė vilkas. — Eikš, lipk man ant nugaros! Vis kaip nors į girią nunešiu.

Lapė pastrykt, bematant užsirangė vilkui ant nugaros ir tyliai niūniuoja:

— Muštas nemuštą neša...

— Ką ten kalbi, kūmute? — paklausė vilkas.

— Taigi, sakau: muštas muštą neša, — garsiai atsakė lapė.

— Taip, taip, kūmute: muštas muštą neša, — pakartojo vilkas ir dar labiau paspartino žingsnius.

GIMTOSIOS *šalies* PASAKOS

JURGIS RASTELIS

Pateikė A. GIEDRIUS

Buvo toks vaikinąs — Jurgis Rastelis. Jisai susiderėjo pas vieną ūkininką per berną. Ūkininkas paklausė:

— Kiek tu norėsi algos metams?

Rastelis atsakė:

— Tiek, kiek per metus įkris man į ausį.

Ūkininkas sutiko.

Ištisus metus išbuvus, Rasteliui vos trys grūdai teįkrito į ausį: vieną sykį, bevežant rugius, įkrito rugio grūdas; antrą sykį, bevežant kviečius, įkrito kviečio grūdas ir trečią sykį, bevežant miežius, įkrito miežio grūdas.

Rastelis susivyniojo tuos tris grūdus į skarelę, atsisveikino su ūkininku ir išėjo geresnės dalies jįeskoti.

Ėjo per visą dieną iki vakaro. Vakare užėjo į pakeleivių namus pernaktoti. Gavęs nakvynę, padavė tuos tris grūdus šeimininkui ir pasakė:

— Prašau paslėpti, nes tai yra visų metų mano alga.

Šeimininkas paėmė ryšulėlį ir nunešė padėti. Bet, nieko pikto nemanydamas, pirmiau panorėjo pažiūrėti, kas ta per alga. Išvyniojo ryšuliuką, ogi tie grūdai papt, papt ir iškrito, gaidys prišokęs kapt, kapt ir sulesė...

Rytą susirūpinęs šeimininkas prašo dovanoti.

— Ne, — sako Rastelis, — dovanoti negaliu, nes tai buvo visų metų mano alga. O jeigu gaidys sulesė, atiduok man tą gaidį.

Šeimininkas atidavė gaidį, ir Rastelis nuėjo toliau.

Antrą vakarą Rastelis apsinakvojo kitoje vietoje ir paprašė šeimininko pasaugoti jam gaidį. Šeimininkas nunešė gaidį pas penimės žąsis ir įmetė pamanęs: “Gaidukas pales avižų ir tą naktį pertupės ant lovio krašto.”

Rytą atsikėlęs Rastelis rengiasi eiti toliau ir prašo paduoti jam gaidį. Šeimininkas nueina to gaidžio, ogi žiūri — gaidys žąsų užžnabytas. Atėjęs pas Rastelį prašo dovanoti.

— Ne, — sako Rastelis, — dovanoti negaliu, nes tai visų metų alga. Nenorėk mano skriaudos ir už gaidį atiduok man tas žąsis.

Žmogus, neką tesipriešinęs, atidavė.

Rastelis paėmė žąsis ir nusivarė toliau. Ir vėl atėjo vakaras. Jisai užėjo į vieną vietą nakvynės ir paprašė, kad perlaikytų jam per naktį ir žąsis. O tasai žmogus turėjo Laimės užlemtą avinėlį ir laikė jį vieną tvarte. Suvarė žąsis prie to avinėlio ir uždarė.

— Avinėlis gauna avižų, tai su juo drauge pales ir žąsys, — tarė jis Rasteliui, ir juodu nuėjo.

Rytą atsikėlęs Rastelis rengiasi eiti toliau ir prašo atiduoti jam žąsis. Šeimininkas nueina į tvartą, ogi žiūri — žąsys visos užmuštos. Šeimininkas labai susirūpino, o Rastelis sako:

— Nenorėk, žmogau, kad mano visų metų alga nueitų niekais! Už žąsis atiduok man tą avinėlį.

Žmogui kad ir labai gailėjo, atidavė Rasteliui avinėlį. Rastelis užsirišo avinėliui už ragų sietuką ir vedasi.

Paupyje mergos žlugtą skalbė. Pamačiusios avinėlį, šoko artyn sakydamos:

— Vai, koks puikus avinėlis! Nors jo vilnelės išsipeškim!

Bet kaip tiktai palytėjo avinėlį, tai ir prikibo, negali nė viena atsitraukti. Rastelis eina, avinėlį vedas, ir mergos paskui seka.

Kai jie visi taipėjo pro namus, šeimininkė pasižiūrėjo pro langą ir pamatė mergas sekant paskui vyrą ir aviną. Išpuolus iš trobos, pradėjo bartis, paskui supykus šoko varyti šalin mergas. Užsimojusi pūpt vienai per nugarą — ir negali atsitraukti, seka ir ji paskui!

Pamatė ūkininkas, kad jo pati ir mergos seka paskui vyrą ir aviną.

— Ar jūs kvailą galvą gavot! — užriko jis ir puolė varyti šalin moteris.

Bet kaip tik nutvėrė pačiai už rankos, turėjo ir jis paskui sekti.

Toliau keliu susitinka žydą. Tasai kalbina ūkininką ir prašo ką parduoti. Bet kai jis ištiesė ūkininkui ranką, ir negalėjo atsitraukti, turėjo drauge sekti.

Dar toliau čigonas atvažiuoja.

— Labadien, ponučiai! — sveikinasi čigonas. — Kur tą puikų avinėlį vedat?

Mergos, piktos būdamos, atšovė čigonui:

— Jo vilnos auksinės — eik šen pasipeši!

Čigonas pripuolė prie avinėlio, ir jis prikibo, o su juo drauge turėjo sekti ir visa jo šeima.

Rasteliui — nei štai, nei antai. Jis vedasi sau avinėlį, ir tiek. O čia paskui būrys mergų seka, vyras su pačia eina, žydas su prekių maišu skėtrioja ir čigonas su vežimu ir visa savo šeima varosi.

Rastelis nueina į miestą, ir visa ta minia paskui nuseka. Mieste žmonės, tokius dyvus pamatę, puolė artyn žiūrėti, ir daugelis jų taip pat prikibo ir negalėjo atsitraukti. Pasidarė didžiausia minia žmonių, ir Rastelis su jais visais ėmė vaikščioti po miesto gatves.

O tame mieste gyveno karalius. Jisai turėjo dukterį, kuri visada buvo kažinko labai nusiminus ir liūdna, ir niekas negalėjo jos pralinksminti. Vieną sykį karalius, širdį skaudėdamas dėl mylimos dukters nusiminimo, buvo pasakęs:

— Kad atsirastų toks žmogus, kuris linksmai nuteiktų mano dukterį, tam pusę karalystės atiduočiau ir dar pačią dukterį už jo išleisčiau.

Ogi štai dabar, lyg tyčia, ir eina per karaliaus dvarą Rastelis su savo avinėliu ir visa minia žmonių. Tie žmonės stumdosi, pykstasi, bet visi seka paskui avinėlį, tarytum sietukais vedini. Karalaitė tuo laiku sėdėjo po langu. Pamačius tokį nepaprastą reginį, pradėjo juoktis ir taip linksmai juokėsi, kad visas rūmas skambėjo.

Išgirdęs ją besijuokiant, atėjo karalius, pasižiūrėjo pro langą ir pats ėmė juoktis.

Dabar karalius, labai apsidžiaugęs, liepė pašaukti Rastelį.

— Ar tu žinai, ką padarei? — paklausė jo karalius.

— Rodos, nieko pikto, — atsakė Rastelis.

— Tu prajuokinai mano dukterį, — tarė karalius. — Paleisk savo juokdarius ir sugrįžk — būsi mano žentas.

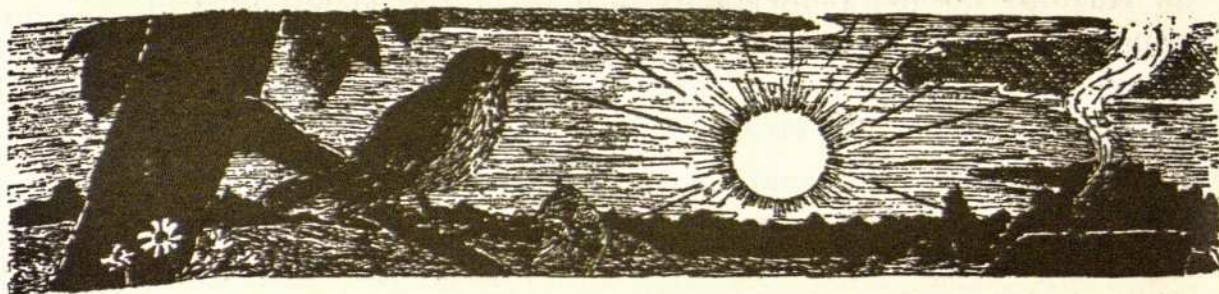
Rastelis išėjo ir pasakė avinėliui:

— Avinėli, paleisk!

Avinėlis pasipurtė, ir visi žmonės tapo laisvi, galėjo eiti sau, iš kur kas atėję.

O Jurgis Rastelis gavo pusę karalystės, vedė karalaitę ir visą amžių laimingai gyveno.

KNIAUKUTIS IR KUKUTIS

SONĖ ROŽYTĖ

Kniau kniau kniau Kniaukutis:
— Atvažiuo' Kukutis
Su stikliniais batais,
Su šiaudiniais ratais. —

Laumvaikis Kukutis vežime kriošėjo,
Katinėlis Kniauka botagu pokšėjo.

Plas plas plas plazdena botagėlio šilkas,
Vežimėlį traukia dvi pelytės pilkos.

Šiu šiu šiu šiušena šiaudinukai ratai,
Cink cink cink cinksena stikliniukai batai.

Privažiavo girią, už šakos užkliuvo,
Kukos vežimėlis virto ir sugriuvo.

Ratai šiaudinukai šiu šiu šiu sukiužo,
Batai stikliniukai cink cink cink sudužo.

Katinėlis Kniauka ir Kuka Laumytis,
Pasilenkę liepą, genį jos šakytes.

Iš skiedrų ir tošių — vežimėlis dryžas,
Iš karnų liepinių dvejios dailios vyžos.

Vyželes nupynė ir pilkoms pelytėms,
Vyžomis apmaustė jų mažas kojytes.

— Ei, greičiau, žirgeliai! — katinėlis kniaukia:
Laumė motinėlė vakarienei laukia. —

Plas plas plas plazdena botagėlio šilkas,
Cyp cyp cyp cypsena pelytukės pilkos.

Gir gir gir girgždena batai karnyniukai,
Dar dar dar dardena ratai liepiniukai.

Kniau kniau kniau Kiaukutis:
— Parvažiuo Kukutis
Su karniniais batais,
Su liepiniais ratais. —

TRAUKINIUKAS

ZIG. GAVELIS

— Čiuku - čiuku, — traukiniuką
Sunkiai velka garvežys,
— Čiuku - čiuku, — į kalniuką
Vos rėplioja, kaip vėžys.

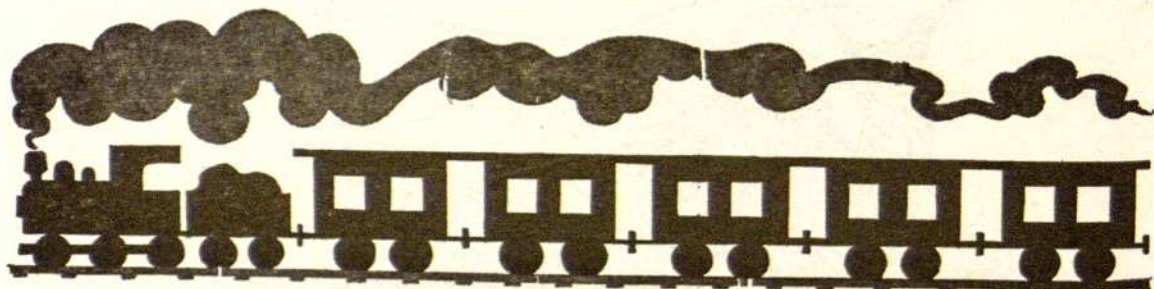
— Čiuku - čiuku, — pro miškelį
Garsiai sušvilpė — ūū - ūū...
Net išgązdino kiškelį,
Miegantį ant samanų.

— Čiuku - čiuku, — per tiltelį
Pasiskubino riščia.
— Čiuku - čiuku, — į miestelį,
Pailsėti gavo čia.

— Čiuku - čiuku, — per dienele
Veidu suodinu, baisiu.
— Čiuku - čiuku, — jo dainelė
Skamba giriose aidu.

— Čiuku - čiuku, — per naktele,
Tamsia lietinga naktim.
— Čiuku - čiuku, — randa kelią
Šviesiom degančiom akim...

— Čiuku - čiuku, — traukiniukas
Iš stoties kiton stotin.
— Čiuku - čiuku. — ratai sukas,
Juo tolyn, tai vis greityn.

PO TĖVYNĖS DANGUMI

BIRŠTONAS

A. BENDORIUS

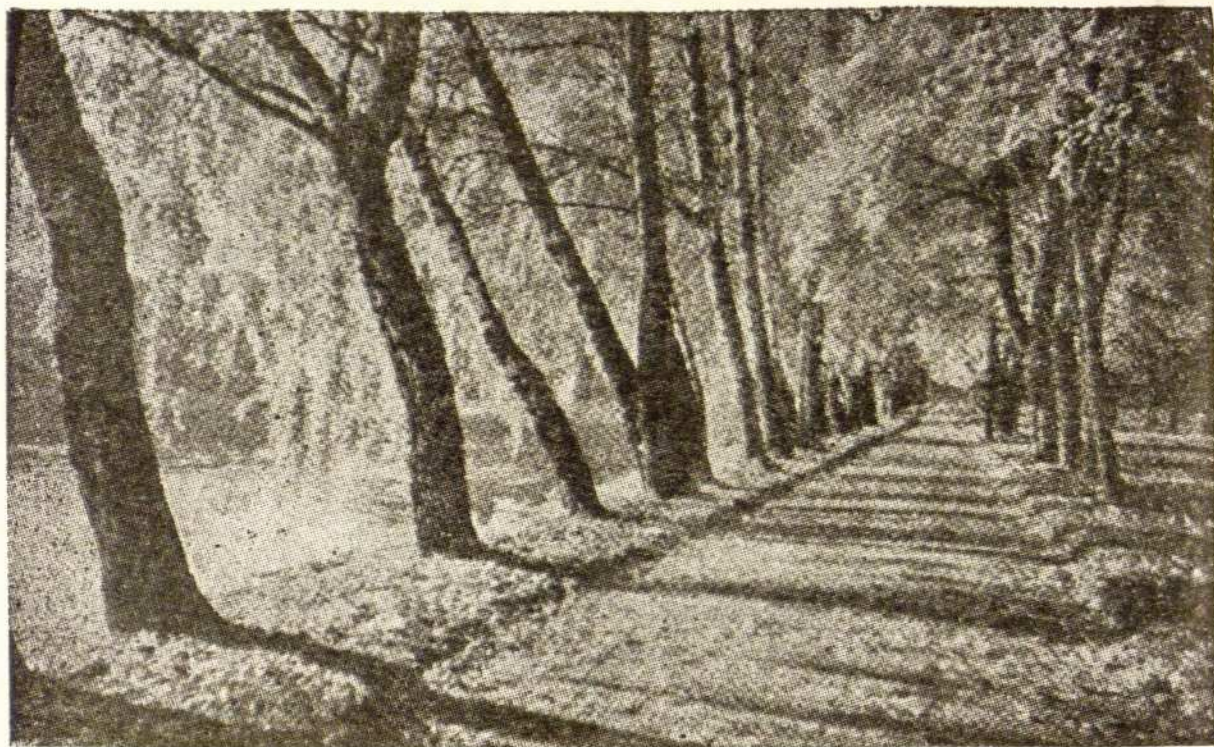
*Ten, kur Vytautas Didysis stumbrus, lokius ir briedžius medžiojo,
kur Nemunas klaidžioja*

Lietuva yra kraštas pilnas įdomybių. Vienos vietovės yra garšios savo didinga praeitimi, kitur mus žavi statybos paminklai: bažnyčios, pilys, rūmai; dar kitos vietos mus traukia gamtos gražumu. Birštonas pirmiausia mus domina savo gamta, nors jam netrūksta ir garbingos senovės.

Senovėje Birštonas yra buvęs senas senas kaimas, įsikūręs prie Nemuno ten, kur ši didžiausioji mūsų krašto upė susiraito, lyg koks milžiniškas žaltys, sudarydama labai sudėtingą, vingiuotą kilpą. Nors šiaip Nemuno vidurupis teka iš pietų į šiaurę, bet čia jis plaukia priešinga linkme — iš šiaurės į pietus. Atrodo, lyg Nemunas būtų paklydęs. Tačiau, tik pratekėjęs Birštoną, jis vėl dailiu vingiu pasuka į šiaurę. Susiradęs vėl tikrąjį kelią, Nemunas priima iš rytų atitekančią *Verknę*. Ši upė taip pat įdomi. Jos vardas primena ašaras. Iš tikrųjų jos vanduo ne tik skaidrus, kaip ašara, bet vienoje vietoje, netoli Stakliškių bažnytkaimio, į jos tekumą įsilieja sūraus, iš gelmių ištekančio, vandens.

Birštonas iš trijų pusių yra apsuptas Nemuno. Į kurią pusę žengsi, vis rasi Nemuną. Ir vis kita linkme tekanti! Upė čia daro įvairius vingius. Dešiniajame Nemuno krante yra augštas, status kalnas, vadinamas Vytauto kalnu. Ant jo senovėje buvusi pilis. Tik, deja, neišliko jos jokių pėdsakų.

Tarp upės vingių dideli žemės plotai senovėj buvo apaugę ištisa viena giria. Ten būdavę visokių žvėrių. Lietuvos valdovai mėgdavę juos medžioti. Mat, ten lengviau laukinį gyvulį nudobti, nes apsuptas upės neturi kur pasprukti. Vytautas Didysis mėgdavęs Birštono pilyje lankytis. Jis 1423 metais iš Birštono ir laišką buvo išsiuntęs Kryžiuočių vadui.

Gražioji Birštono Beržų Alėja. Kairėje — Nemunas, dar toliau pušynas.

Birštone iš žemės gelmių veržiasi šaltiniai, kurių vandenyje yra ištirpusių įvairių druskų. Toks vanduo vadinamas mineraliniu. Jis turi gydomosios galios. Lygiai prieš šimtą metų tų versmių vandeniui pradėta gydyti žmonės. Vis daugiau ir daugiau ligonių atvykdavo į Birštoną gydytis ir vis labiau ir labiau garsėjo Birštono vardas. Net ir užsieniuose jis pasidarė žinomas. Nepriklausomos Lietuvos laikais čia buvo įrengta moderni gydykla, pastatyta gražių namų svečiams ir ligoniams gyventi. Vasaros metu grodavo orkestras. Ne tik gydomieji šaltiniai, bet ir graži gamta traukdavo vasarotojus į Birštoną. Tai viena gražių ir įdomių Lietuvos vietų. Mineralinių šaltinių vandens buvo pilstomi į butelius ir pardavinėjami gerti, kaip šiame krašte įvairios sodės. Šaltiniai buvo pavadinti Birutės ir Vytauto vardais.

KINŲ MOKYKLA

P. JUODKA

Jau už kilometro nuo kinų kaimelio gali žinoti, kad kaimelyje yra mokykla, nes pamokų metu mokiniai tiek rėkia, kiek kuris gali. Ir tas mokinsys, kuris garsiausiai rėkia, laikomas geriausiu...

Bepigu mums mokyti, kai išmokę kelias dešimtis raidžių, jau galime paskaityti ir parašyti visus lietuviškus žodžius. Tomis pat rai-

dėmis rašomi ir svetimų kalbų žodžiai. O tuo tarpu kinukui reikia labai daug laiko ir vargo, kol išmoksta begalinę daugybę jeroglifų — sudėtingų ženklų, kuriais rašomi kiniški žodžiai. Ten kiekvienas žodis turi visaip išraitytą, išsišakojusį ženklą. Mokiniai tik rėkdami visa gerkle, per ilgesnį laiką įsikala juos į galvą.

Mokiniai ten sėdi ant molinės aslos ir, visa gerkle rėkdami, kalasi į galvas jeroglifus. O jų mokytojas, dažniausiai žilas senelis, ramiai sau snaudžia išsitiesęs ant šiltų kanų (kanai — toks platus molinis suolas trobos pasienyje, šildomas iš apačios).

Mokykla veikia žiemą ir vasarą. Vasaros metu daugumas vaikų ateina visai nuogi. Mokyklos yra molinės, be lubų, o languose vietoje stiklų yra įdedamas rudas kiek pavaškuotas popieris. Vasaros metu lango rėmas visai iškeliamas, ir tada mokykloje būva net per daug saulės ir šviesos, o vakare — uodų.

Mokymasis kiniško rašto yra tikrai sunkus dalykas. Net ir mokytas kinas, žinąs kelis tūkstančius jeroglifų, kartais kuriam žodžiui parašyti pritrūksta jeroglifo. Labai sunku tais ženklais kinui parašyti svetimų kalbų žodžius. Paskaityti laikraščiui ar paprasčiausiai knygėlei reikia mokėti bent 500-600 ženklų. Kadangi kalboje atsiranda naujų žodžių, tai ir jeroglifų skaičius vis didėja.

KAMUOLYS

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

Kad aš kamuolį mečiau,
Kur jis dingo, nemačiau.
Gal įkrito kaminan,
O gal nulėkė Kaunan...

— Pasakyk man, kamuoly,
Kurioje esi šaly?
Ar jon plaukti, ar jon skrist,
Ar į kaminą man lįst?

— Kai tu būsi kamine,
Tai aš būsiu jau Kaune! —
Taip atsakė kamuolys,
Man po kojų begulįs.

M. K. ČIURLIONIO VAIKYSTĖS NUOTYKIAI

(Iš mano Močiutės pasakojimų)

GROŽVYDA SERAPINAITĖ

*Tarytum ežero dugne nugrimzdęs klonis,
Kur liūdi žaluma pavargusioj mėlynėj,
Nutilo sienose žaliuojantis Čiurlionis,
Ir žiba fosforu vijokliai vandeniniai.*

H e n r i k a s R a d a u s k a s

Graži, sako, visa mūsų Tėvynė. Bet kaip visur, taip ir tenai, yra vietų gražių ir dar gražesnių.

Antai Pietų Lietuva — dabartinis Dzūkų kraštas. Nevienas yra sakęs, jog tai Lietuvos Šveicarija. Žinia, ten daugumoj smėlėta žemė ir todėl vargingesnė žmogui pramisti, negu kur kitur. Tačiau naudos mažai žiūrįs lietuvis prie tų nederlingų plotų neišpasakytai prisirišo — matyt, dėl begalinio dailumo kalnų ir kalnelių, upių, klonių ir girių, kurių ten tiek apstu. Būta daug atkaklių kovų su svetimaisiais atėjūnais dėl anų plotų: su gudais, lenkais ir kryžiuočiais, kurie savo laiku įsigeidė laisvai per mūsų kraštą maklinėti, plėšdami jį ir trokšdami pavergti. Tatai regėdami, pietiniai lietuviai jau nuo kažin kada priešams kelią pilimis užtvėrė, nuo jų gindamiesi iš paskutiniųjų. Ten įsibrovėliams grūmojo stipri Merkinė, galinga Liškiava, narsioji Kirsna ir dar daug kitų tvirtovių. Tose grumtynėse lietuviams jėgos ir susipratimas išaugo. Juk kaip tik pietuose pradėjo kurtis garsioji senovės Lietuvos valstybė. Čionai gimė ir veikė pirmieji didieji mūsų kunigaikščiai. Apie kuriuos iš jų istorija nieko nebežino, tuos apsako žmonių padavimai — ir dainos juos išgyrė. Iš čia kėlėsi, pasakų šydu apsisiautęs, audringasis kunigaikštis Šarūnas, arba vėl: tikrasis Lietuvos suvienytojas ir pirmutinis jos karalius Mindaugas (nuo kurio vainikavimosi šiemet sueina lygiai 700 metų), ir dar kiti didingi senų laikų žmonės.

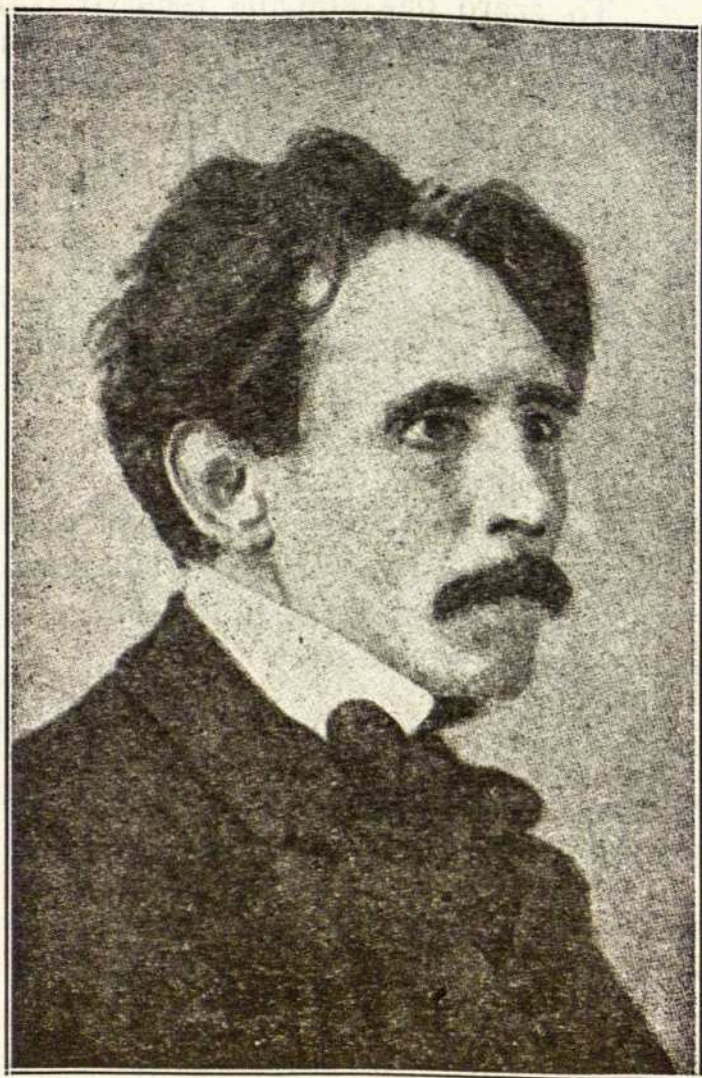
Turbūt, niekur kitur lietuviai nebuvo tokie širdingi ir linksmi, kaip Pietų Lietuvoj; nes argi be reikalo ji pavadinta Dainavos šalimi?

Bet ir naujaisiais laikais Dainava išaugino mums didį rašytoją Vincą Krėvę ir nepralenkiamo garso dailininką bei kompozitorių Mi-

MIKALOJUS
KONSTANTINAS
ČIURLIONIS

*žymusis Lietuvos
dailininkas ir
kompozitorius.*

Gimė 1875 m.
rugsėjo 10 dieną,
mirė 1911 metais
balandžio 10 dieną.

kalojų Konstantiną Čiurlionį. Abu juodu, savo gabumais ir darbais, priklauso dabar visai mūsų tautai. Tokius žmones mums pridera iš pagrindų pažinti — visiems!

M. K. Čiurlionis buvo mano jau mirusios mamytės tikras dėdė. Bet aš dar tebeturiu gyvą savo močiutėlę, kuri yra jo sesuo. Noriai pasiklausau, kai ji pasakoja man apie savo brolio jaunąsias dienas. Įsiklausiusi pajuntu gyvą lietuvaitei pareigą išgirstaisiais pasakojimais pasidalinti su mūsų skaitytojais.

* * *

Pačiame gražiausiame Pietų Lietuvos kampelyje, Druskininkų vasarvietėje, prieš tris šimtmečio ketvirčius atsidanginęs iš Varėnos, apsigyveno vargonininkas Konstantinas Čiurlionis su šeima.

Tenai į Nemuną įteka daili upelė Ratnytėlė, kurią lenkiškai kalbantieji vietos žmonės sau į Rotničanką išsikreipė.

Prie miesto blizga ežeras — tikra Druskininkų pažiba; o jį dar puslankiu apglėbus laiko didelė spygliuota giria.

To ežero pakrantėmis išstatyti įvairių didžiūnų ir šiaipjau pasiturinčiųjų vasarnamiai. Visi jie svetimaip “pakrikštyti”, išskiriant tik du. Šiųjų savininkas, Kirsnauskas, nors jau aplenkėjęs būdamas (nes rašėsi Kirsnowski, o bus tikriausiai buvęs koks lietuviškųjų *Kirsnos pilies** valdovų palikuonis, net ir lietuviškai šnekėti šiek tiek tebemojęs), — jis vis dėlto vieną iš tų vilų “Katre” pavadino; antrajai gi davė “Linksmosios” vardą. Viršum “Linksmosios” stogo jis augštai iškeldino balkoną, kuris priminė pilies bokštą. Čia užsilipę vasarotojai galėjo prisigrožėti apylinkių reginiais, o paskui, prie staliukų susėdę, dar ir pavalgyti. To balkono viršaus briaunos buvo apstatinėtos dideliais papuošaliniiais bumbulais. Jų žavingas atspindys ramiam vandenyje primindavo nematytai įdomias žmonių galvas. Tą užburiantį vaizdą įvairiu savo amžiaus metu mėgdavęs stebėti — vienas ir su savo namiškiais — mūsų menininkas M. K. Čiurlionis.

Kol jo tėvai nuosavų namų dar neturėjo, jie buvę įsikūrę prie pat ežero kranto ir netoli girios.

Kai šis (pirmųjų vaikystės nuotykių) aprašymas prasideda, pats vyriausiasis Čiurlionių vaikutis, — Mikalojus Konstantinas, kurį namiškiai trumpai Kostuku vadino, — tebebuvo kokių trejų metų amžiaus.

Sykį motina pasiuvo Kostukui naują, gražų, mėlynos spalvos ir su didele palerina apsiaustėlį. Be abejonės, berniukas džiaugėsi juo, krykštavo ir šokinėjo, nes buvo linksmo būdo.

Užbėgo kažin kada vyresni už Kostuką kaimynų vaikai ir išsiprašė leisti jam eiti su jais paežery pažaisiti. Kostuko mamos rūpesčiui sumažinti, jie tvirtai prisižadėjo berniuką akylai saugoti nuo visa pikta ir niekur jo neišleisti iš akių.

Bet kągi vaikai: jie įsižaidė, įsiišdykavo ir apie Kostuką visiškai užmiršo... O šis, paliktas savo vieno galvai, tuojau nusikraustė prie pat kranto briaunos. Jo dėmesį patraukė ežero pakraščio vanduo. Ramiose užuolankėlėse jis čia buvo it žalia plutelė aptrauktas. Tatai padaro mažičiai vandens paviršiaus augalėliai, kuriuos Lietuvos kaimo žmonės plūdėmis vadina; nes jų šaknelės dugno visai nesiekia, o maistą čiulpia čia pat iš vandens paviršiaus.

Reikia manyti, jog dar labiau, negu šitos plūdės, vaikutį viliojo pro žaliąją plutelę ant stiebukų prasikišę kažin kokie geltoni žiedėliai; o žiedus jis begalo mėgo. Todėl šia proga ir panoro nusiskinti bent kelis.

Plūdžių aptrauktas vanduo berniukui bus įdavęs drąsos. Kostukas tik žengė žingsnį prie žiedų — ir jam akimirkoje dingo įsivaiz-

*Apie Kirsnos pilį ir jos šaunų kunigaikštį Algimantą nuostabiai gražią apysaką yra parašęs Dr. Vincas Pietaris; jo ta knyga ir vadinasi “Algimantas”.

duotasis pagrindas iš po kojų... O būta ten pakankamai gilu tokiam sutvėrimui. Laimė dar, kad buvo apsiaustėliu apsivilkęs. Storas ir platus drabužis netaip veikiai primirks-ta vandens. Bet pasitaikė, kad ir vaikai, kurie buvo apsiėmę Kostuką globoti, laiku pastebėjo nelaimę. Vienas jų, kurį vadino Fedška (jisai buvo iš rusų šeimos: Feodor Mėdvėd, mūsiškai tariant: Teodoras Meška) žaibo greitumu šoko gelbėti ir tuojau ištraukė mažąjį skenduolį. Apsiaustėlį su visa jo palerina gelbėtojas pamatė plačiai pasiklojusius ant vandens. Jei ne įvykio rimtumas, būtų juokingai atrode.

M. K. Čiurlionio paveikslas — Kapinės

Gi mažasis Kostukas, kai jau buvo iš ežero ištrauktas — tarsi tik tuomet tesusivokė, kas su juo ką tik atsitiko. Pastatytas saugioje vietoje, ant kranto, jis visu balseliu ėmė šaukti:

— Gelbėkit, skęstu! Gelbėkit!!

Žinia bematant pasiekė namus (savo didįjį žygdarbį atlikęs, nubėgo ten patsai Kostuko išgelbėtojas ir viską apsakė). Atsiskubino motina savo sūnelio atsiimti; o jis vis dar graudžias ašarėles liejo. Pėmusi vaikelį ant rankų, stengėsi jį raminti. Bet sūnaus širdyje nelaimės įspūdis tebebuvo toks stiprus, kad jis, gailiai raudodamas, su visišku įsitikinimu motinai tvirtino, sakydamas:

— Bet aš vistiek skęstu!...

Kai Kostukas užaugo ir tapo dailininku, jis dažnai savo paveikluose vaizdavo vandenį panardytus daiktus. Tarp gelmės augalų patalpindavo kažin kokių senų miestų griuvėsius ir nugrimzdusius laivus, kurių vieną — puikiam „Jūros sonatos“ paveiksle — laiko didžiuliam delne lyg ne šio pasaulio ranka. Be abejonės, jis piešdamas atsiminė ir tai, kaip pats savo vaikystėje tik per stebuklą beišliko nenuejęs į ežero dugną — ten, kur „žiba fosforu vijokliai vandeniniai“...

Kiekvienas, kurs bent kartą savo akimis matė tikrą Čiurlionio paveikslą, buvo gaute pagautas dviejų paslaptlingiausių jausmų: liūdesio ir ilgesio. Juos Čiurlionis savo kūrinuose išreiškė, pasinaudodamas žalumo ir mėlynumo švelnutėliais atspalviais. Jautrų žmogų

giliai skaudina šio gyvenimo šiurkštumai, ir jis liūdi. Ilgesys jį vilioja svajoti apie geresnį bei tobulesnį pasaulį. Toks jau yra tas didysis gėrio jėškotojas — tas savo paveiksluose jau nutilęs “žaliuojantis Čiurlionis”, — visada pilnas graudžios, nežemiškos vilties...

Grįšim vėl į jo vaikystę. Taigi, tebesant Kostukui gal penkerių metų amžiaus, vieną kartą dar jam šitaip nutiko. Pasitaikė, kad jo motina nusipirko nemažai slyvų; parsigabeno ir padėjo troboje. Gi jai netrukus prireikė kažin kur išeiti, o Kostuko su savim pasiimti negalėjo. Tai paliko jį namie prie tų slyvų, pasakiusi jam:

— Valgyk jų, kiek tiktai tu nori, ir palauk, kol aš grįšiu.

Duris išeidama užrakino, nes tam tikras rūpestingumo jausmas jai patarė, kad taip būsią geriau.

Motinai išėjus, čia pat palangėje veikiai pasimaišė kaimynų vaikų keletas. Pamatę Kostuką viduje prie lango skanius vaisius bepuškinanti, nieko nelaukę prakalbino jį:

— Aa, tai tu slyvas valgai? Duok ir mums!

Vaikelis tuojuo pravėrė langą ir ėmė mėtyti savo bičiuliams slyvas. O tie, vienas per kitą puldinėdami, gaudė jas. Kostukas, besiskondėdamas tuo reginiu, nė nepajuto, kaip išmėtė visą tą motinos pirkinį. Jinai sugrįžusi tik tepaklausė:

— Kodėl, vaikuti, tu taip padarei?

— Kad man gražu buvo, kai jie taip puldinėdami gaudė, — atsakė šis.

Aišku, motina Kostuko nenubaudė. Ji suprato vaiko vaikiškumą ir įvertino jo gerą širdelę. O jis — mano močiutėlės liudijimu — toks jau pasiliko per visą savo gyvenimą. Kas tik ko buvo reikalingas ir paprašė jo — jei tiktai turėjo, tuojuo su prašančiuoju dalinosi. Pasi-
taikydavo, jog net paskutinį savo skatiką atiduodavo vargšui, sau nepasilikdamas nieko.

ANT EŽERO BANGŲ

Sekmadienis — graži diena, tinka išvykai. Anksti rytą atsikėlę nuėjom į bažnyčią ir išklausę mišių išvažiavom į parką.

Tas parkas yra labai gražus, bet pati gražiausia jo vieta tai — ežeras. Tas ežeras turi daug salų. Jo krantai vingiuoti, apaugę gražiais medžiais, daug įlankų, įlankėlių. Tame ežere galima laiveliais pasiplaukioti ir pasidžiaugti laukinėmis antimis, kurios ežere plaukioja.

Tėtis ir aš su sesute nusisamdėme laivelį ir susėdę išplaukėm. Iš laivelio uosto išsyk reikia plaukti siauru kanalu, kuris dažniausiai būna persikimšęs laivelio. Šiaip taip per pusę valandos išsikapstėm iš tos kamšties ir pradėjom irtis ežero bangomis. Aš labai mėgstu irkluoti. Mes plaukėme ežero viduriu, kuris visas blizgėjo auksiniuose saulės spinduliuose.

Plaukėm, irklavomės sušilę, ir kada pavargę sustodavom pasilsėti, pakeldavom akis į dangų, kuriuo plaukė gelsvi debesėliai, o laukinės antys krykštavo saulės spinduliuose. Pagaliau priplaukėm galą ežero ir sustojom prie vienos salos. Sala buvo graži; apaugusi medžiais, įvairiausiomis žolėmis ir nendrėmis ir pilna visokių vandens paukščių. Ir kai raudoni saulės spinduliai apšvietė tą salą, ji atrodė kaip tropinė šiltųjų kraštų sala, kaip pasakų kraštas.

Pastovėję prie tos salos ir pasižiūrėję jos grožybių, mes pradėjom plaukti į laivelio uostą. Mes plaukėm pro salas ir saleles, kurios besileidžiančios saulės spinduliuose atrodė lyg užburtos pasakų salas. O berželiai ir verkiantys gluosniai, augantys ant tų pasakiškų salų, sveikino mus ir glostė mūs veidus, o mes linksmi šypsojomės ir džiaugėmės jais.

Bematant buvome jau laivelio uoste. Kad ir pavargęs nuo irklavimo ir su pūslėtomis rankomis, bet linksmas parvažiavau namo. Ir, vėl progai pasitaikius, mielai noru eičiau pasisupti ant mėlų, besileidžiančios saulės apšviestų, ežero bangų.

G. Naujokaitis, Brooklyn, N. Y.

KAS MAN PATINKA JUNG TINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE

Praeitą vasarą, kai važiovome iš Connecticuto į Čikagą, sustojom prie ežero pasimaudyti. Paplaukinėjęs nubridau į krantą ir, kadangi kiti dar maudėsi, atsiguliau ant smėlio ir šildydamasis prieš saulutę pradėjau galvoti.

Jau visą dieną važiuojam, o Amerikos — šio didelio krašto, tik mažą dalytę tepamatėm. O, kad mūsų Lietuva būtų tokia didelė, tokia galinga kaip Amerika, negulėčiau dabar ant svetimo smėlio, nekvėpuočiau svetimu oru, tikrai gulėčiau prie Baltijos jūros, baltame, baltame smėlyje. Koki laimingi šitie amerikoniukai, turėdami tokią galingą, didelę, gražią šalį.

Visiems susirinkus pradėjome kelionę toliau.

— O koki puikūs javai, — galvojau aš, kai privažiovome didelius plotus nuo vėjo siūbuojančių javų. — Koks didelis skirtumas laukų! Connecticute, — kalnai, nepereinami krūmai, tarp jų vingiuojasi keliai, kaip pelių takai, o čia link Čikagos tokios lygumos. Panašu į mūsų Lietuvos laukus. Gražu ten ir čia.

Štai ir Čikaga! Nustebau ir nusiminiau: iš pirmo žvilgsnio nepatiko — tokia netvarka, tiek dulkių, suodžių, fabrikų!

Po kelių savaičių atradau, kad ne visur tik dulkės. Nuvažiovom į zoologijos sodą, ir aš pamačiau visokių gyvulių. Prisiminiau tą didžiulį New Yorko zoologijos sodą. Muziejų taip pat nepraleidau. Gerokai jų aš jau esu aplankęs. Pamačiau visokių dalykų, kurių gyvenime nebuvau matęs, nei girdėjęs.

Tik atvažiavęs į Ameriką, tuojau ėjau į mokyklą. Man patiko, kad amerikoniukai manęs neišskyrė iš savo tarpo, nors aš buvau ateivis, jie nevadino manęs visokiais vardais, nesijuokė iš manęs, mano rūbų bei kalbos.

Man patinka, kad Amerika pamato ir neturtingas šalis ir vargšus žmones, ji išsiunčia už milijonus dolerių maisto ir rūbų. Ji išsiunčia daug daktarų, mokytojų, slaugių bei kitokių specialistų, kad padėtų kitiems.

Man labiausiai patinka, kad Amerika gina kitų kraštų laisvę. Ji siunčia savo kareivius į Korėją, daug jos sūnų žūsta už kitų kraštų laisvę. Ji mato ir mažus silpnus kraštus.

Aš tikiuosi daugiausia iš Amerikos, kad ji padės išvaduoti mūsų šalį — LIETUVĄ.

Sakalas

Šis rašinys laimėjo ALT Čikagos skyriaus III-iąją premiją. Jo autorius yra

Arvidas Rimas, 12 metų

2511 W. 46 St., Chicago, Ill.

LAIŠKAS IŠ ARGENTINOS

Argentina yra didelis kraštas, turintis 2,797,000 kvadr. kilometrų ploto, o gyventojų yra tik apie 17 milijonų. Kraštas suskirstytas į 16 provincijų. Geležinkelių ilgis siekia 42,000 kilometrų.

Didžiausia Argentinos upė yra Parana. Ja plaukioja daug laivų, palaikančių susisiekimą su Rosario, Santa Fe ir kitais uostais. Iš viso judėjimas Argentinoje yra didelis: plaukia laivai jūromis, rieda daugybė traukinių, važiuoja autobusai, tramvajai, automobiliai, skraido lėktuvai.

Kai rašau šį laišką, pas mus yra žiema. Pavasaris čia prasideda rugsėjo mėnesį, vasara — gruodžio, ruduo — kovo mėnesį, žiema — birželio mėnesį. Dabar pats viduržiemis, bet vaisių ir daržovių pilnos krautuvės. Mat, Argentinoje yra vietų, kur nėra šalčių, o be to ir vaisiai ir daržovės reikalauja ne vienodo klimato. Kai vieni auga karštam klimate, tai kitiems labai tinka šaltesnis oras, koks būva žiemos metu. Ir medžių čia yra visokių: vieni amžinai žaliuoja, o kiti stūkso dabar be lapų. Jie vėl sužaliuos pavasarį. Yra provincijų, kur daug sniego iškrinta ir šala iki 15 laipsnių žemiau nulio, bet daugelyje vietų sniego visai nebūva. Rosario mieste, kur aš gyvenu, dar visai neteko sniego matyti. Čia tik šiek tiek pašala naktimis, o dienos metu žmonės vėl vaikščioja be paltų, tik su švarkais. Arčiau jūrų ir didesnių upių oras yra drėgnas, o kitose vietose oras gana sausas, bet ten žiemą yra daug šalčiau. Nors ir būva kai kur nemaža sniego, bet rogėmis čia nevažinėja.

Mokyklose dabar pats darbymetis. Dideli ir maži lanko mokyklas. Žemesnėse mokyklose mokoma tik vietine kalba, aukštesnėse mokyklose mokoma ir svetimų kalbų. Mokyklų yra daug ir įvairių specialybių, pradedant pradžios mokyklomis ir baigiant universitetais. Šešerių metų pradžios mokykla yra privaloma kiekvienam. O ir toliau valdžios laikomos mokyklos yra nemokamos. Taigi prieinamos ir neturtingesniems. Daug lietuvių yra baigusių įvairias mokyklas, net universitetus ir turi geras tarnybas valdžios įstaigose. Ir mokyklose, ir gyvenime nedaroma skirtumo tarp tautų. Kartu su vietiniais ispanais mokosi ir dirba italai, vokiečiai, lietuviai, lenkai ir kiti.

Lietuvių Argentinoje priskaitoma iki 40,000, bet jie gyvena labai išsimėtę po platų kraštą. Kas kokią laimę kur rado, ten ir įsikūrė. Daugumas miestuose, bet nemaža ir kaimuose, ūkiuose. Miestuose dirba medžio, geležies pramonėje. Nemaža dirba skerdyklose, nes šiauriečiai geriau pakelia šaldytuvų šaltį, negu vietiniai žmonės.

Bene daugiausia lietuvių yra Argentinos sostinėje Buenos Aires (turinčioje per 3 milijonus gyventojų) ir jos priemiesčiuose. Tačiau

lietuviškų mokyklų lietuviai čia neturi. Visi mokosi bendrose mokylose, kurios žymiai prisideda prie lietuvių nutautimo. Jaunimas kalba ispaniškai. Jo neatskirsi nuo vietinių, bent iš šviesesnės veido ir plaukų spalvos, nes vietiniai yra tamsesni. Čia gimę lietuviai vaikai moka lietuviškai tik tie, kurių tėvai rūpinasi lietuvių kalba: kur namuose kalba lietuviškai, ten ir vaikai lietuviškai dar moka, kur kalbama ispaniškai, ten vaikai jau lietuviškai nebemoka. Jei gyventume mažiau išsimėtę tarp svetimųjų, gal pajėgtume įsteigti bent šeštadienines mokyklas ir tuo apsaugotume nykstančią lietuviybę.

Jau ketverius metus gyvenu Argentinoje. Ši tą esu pastebėjusi. Tais įspūdžiais noriu pasidalinti su "Eglutės" skaitytojais. Kitą kartą pakalbėsime apie kitus dalykus.

Nijolė Papečkytė,

Rosario, Argentina

1953. 8. 25.

SVEIKINIMAI EGLUTEI

Aš "Eglutei" čiuku — čiuku,
Štai siunčiu du doleriuku:
Noriu, kad mane lankytų,
Gražias pasakas sakytų.

Dalytė Eidimtaitė,

1414 East 63rd Pl., Chicago 37, Ill.

RAŠINIŲ VERTINIMO KOMISIJA

"Eglutės" rašinių konkurso vertinimo komisijon pakviesti: *Vaclovas Čižiūnas, Antanas Vaičiulaitis, Stepas Zobarskas, Leonardas Žitkevičius ir "Eglutės" redaktorius Pranas Naujokaitis.*

"Eglutės" skaitytojams jie visi yra pažįstami.

MISLĖS

1. Pelai brangesni už javą.
2. Gale lauko puodas verda.
3. Eina pirtin juodas, išeina raudonas.
4. Lino liemuo, akmenis šaknys, medžio viršūnė.

Vertinamos po 2 tašku. Jas atsiuntė *Adolfas Bernotas, Waterbury, Conn.*

TRUPUTĮ PAGALVOK

NR. 7 UŽDAVINIŲ ATSAKYMAI

I. Statmenai pirmoje eilutėje turi būti Baranauskas, gulsčiai: 1 Bukantiškės, 2 Argentina, 3 Rainiai, 4 aliuminijus, 5 Notingamas, 6 Antakalnis, 7 uranas, 8 Sasnauskas, 9 Kolupaila, 10 Albanija, 11 Stutthofas.

II. Pirmoje eilutėje statmenai — Maronis, gulsčiai: 1 Marijampolė, 2 Anykščiai, 3 Ivinskis, 4 Rambynas, 5 Obelija, 6 Narutis, 7 Igliauka, 8 Sintautai.

III. Į langelius įrašomi šie skaičiai:

22 27 20
21 23 25
26 19 24

IV. Trys nušauti žvirbliai liko kanapėse, visi kiti nulėkė.

ŠARADŲ ATSAKYMAI

1 Altas-šaltas, 2 Aklas-kaklas.

MISLIŲ ATSAKYMAI

1 Dalgis, 2 Rasa.

UŽDAVINIAI

I Brūkšnelių vietoje įrašykite raides. Pirmoje eilutėje statmenai turite gauti vardą žymaus mūsų menininko. Kitose eilutėse gulsčiai:

1. ---- (Pietų Amerikos valstybė, kurioje iškasama daug vario),
2. ---- (ežeras Alytaus apylinkėje),
3. ---- (paskutinis Nepr. Lietuvos užsienio reikalų ministeris),
4. ---- (grybai, kurie auga spygliuotam miške),
5. ---- (medelis, kuris žydi dar būdamas be lapų),
6. ---- (kas pastato tiltus),
7. ---- (Europos valstybė, nuolat kariaujanti su jūra),

8. ---- (Ilgiausia pasaulio upė),

9. ---- (Sibiro upė, prie kurios tremiami lietuviai),

10. ---- (miestas, kuriame buvo pasirašyta Lietuvos sutartis su Lenkija).

Uždavinys vertinamas 10 taškų. Jį sudarė Nijolė Papečkytė, Rosario, Argentina.

II. Brūkšnelių vietoje įrašykite raides. Statmenai turime gauti pirmoje eilutėje Pietų Lietuvos miestelio pavadinimą, kuriame yra palaidota 1831 m. sukilimo karžygė Emilija Platerytė. Gulsčiai:

1. ---- (Lietuvos miestelis, kuriame senovėje buvo Lietuvos sostinė),
2. ---- (rytinės Lietuvos miestelis, kur buvo auginamos forelės — brangios žuvys),
3. ---- (Žemaitijos miestas prie Babrungo upės),
4. ---- (Zarasų krašto ežeras),
5. ---- (Suvalkijos bažnytkaimis),
6. ---- (Dzūkijos sostinė),
7. ---- (Suvalkijos miestas, kuriame stovėjo Lietuvos kariuomenės kunigaikščio Vaidoto pulkas),
8. ---- (Žemaičių krašte prie Šventosios upės esąs piliakalnis),
9. ---- (miestas Vilniaus krašte),
10. ---- (ežeras, ant kurio ledo buvo rengiamos garsiosios arklių lenktynės),
11. ---- (Žemaičių sostinė),
12. ---- (upė, kuri įteka į kitą upę),
13. ---- (miestelis prie Dubysos žiočių).

Uždavinys vertinamas 15 taškų. Jį sudarė Kaziukas Jankauskas, Detroit, Mich.

III. Iš 32 degtukų sudėstykite raides, iš kurių susidarytų pavardė žymaus Lietuvos rašytojo (6 raidės).

Vertinamas 6 taškais. Jį sudarė Adolfas Bernotas, Waterbury, Conn.

